

SURUNKALI YURAK YETISHMOVCHILIGI KOMORBID HOLATLARDA KECHGANDA KOMPLEKS DAVO QO‘LLANILGANDAN KEYINGI YURAKDAGI GEMODINAMIK O‘ZGARISHLAR

Djuraeva N. O.

Buxoro davlat tibbiyot instituti

Buxoro, O‘zbekiston

Kirish. So‘nggi yillarda ko‘p hollarda SYuE va SBK komorbidlikda uchrab bemorlar hayot sifati va davomiyligiga keskin salbiy ta‘sir etmoqda. Ushbu holatlarni qandli diabet (QD) bilan birga kelishi yoki qayd etilgan og‘ir asosatlarni uning negizida rivojlanishi tobora ko‘p uchramoqda. Shu sababli keltirilgan komorbid holatlarni o‘rganish nafaqat ilmiy balki amaliy tibbiyot uchun ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqot materiallari va usullari. Ushbu ilmiy tadqiqot ishida surunkali yurak yetishmovchiligi tashxisi qo‘yilgan 120 nafar bemorlar kuzatildilar. Ularning 65 nafarini erkaklar va 55 nafarini ayollar tashkil etdi. Kuzatuvga olingan yuqoridagi 120 nafar bemorlar o‘z navbatida quyidagi guruhlarga ajratildilar: A guruh-SYuE+qandli diabetli (40 bemor), B-guruh SYuE + qandli diabetli (40 bemor) va har ikkala angiotenzin aylantiruvchi ferment ingibiotrlari (AAFI) yoki angiotenzin retseptorlari antagonistlari (ARA), β -blokatorlar, mineralokortikoid retseptorlari antagonistlari (MKRA) -veroshpiron, ko‘rsatmalardan kelib chiqib antiaritmik, antikoagulyant va diuretiklar) negizida NGKT-2 ingibitori dapagliflozin (forsiga) hamda etilmetilgidroksipiridin suksinat (meksidol) preparatlarini qabul qilgan bemorlardan iborat asosiy guruh hamda SYuE +qandli diabetli va diabetli kechgan hamda faqat standart davo (AAFI yoki ARA, β -blokatorlar, MKRA-veroshpiron, ko‘rsatmalardan kelib chiqib antiaritmik, antikoagulyant va diuretiklar) olgan mos ravishda 20 tadan jami 40 nafar bemorlar nazorat guruhini tashkil qildilar.

Tadqiqot natijalari. Davo muolajalaridan so‘ng ikkala guruh bemorlarda chap qorincha so‘nggi sistolik o‘lchami sezilarli ravishda kamaygan bo‘lsa ham, o‘zgarishlar ishonchli bo‘lmadi (mos ravishda $45,3 \pm 1,8$ mm dan $40,6 \pm 1,6$ mm ga va $44,6 \pm 1,8$ mm dan $40,8 \pm 1,7$ mm ga, $R > 0,05$). Chap qorincha so‘nggi diastolik o‘lchami asosiy guruh bemorlarda muolajalardan oldin hamda keyin mos ravishda $64,4 \pm 1,6$ mm va $58,9 \pm 1,2$ mm ga, nazorat guruhida esa $62,2 \pm 1,4$ mm hamda $57,6 \pm 1,5$ mm ga teng bo‘ldi. Olingan ushbu natijalar ikkala guruhda ham muolajalardan so‘ng ishonchli o‘zgarishlar qayd etilganligini ko‘rsatdi ($R < 0,05$). Asosiy guruh bemorlarda chap qorincha so‘nggi diastolik hamda sistolik hajmi o‘lchami muolajalardan oldin mos ravishda $179,3 \pm 6,0$ ml va $97,3 \pm 5,2$ ml, muolajalardan keyin $155,6 \pm 4,0$ ml va $80,0 \pm 3,3$ ml ga teng bo‘lib, farqlar yuqori ishonchli bo‘ldi ($R < 0,01$). Nazorat guruhida esa chap qorincha so‘nggi diastolik hamda sistolik hajmi ko‘rsatgichlari muolajalardan keyin ishonchli kamaydi (mos ravishda $176,7 \pm 6,0$ ml dan $160,3 \pm 4,4$ ml ga va $96,2 \pm 2,7$ ml dan $83 \pm 4,1$ ml ga, $R < 0,05$). Chap qorincha qon otish fraksiyasi asosiy guruhda muolajalardan oldin va keyin $42,1 \pm 1,2$ % dan $48,4 \pm 1,1$ % ga, 1, 15 marotaba oshdi hamda yuqori ishonchli farq qayd etildi ($R < 0,001$). Nazorat guruhida muolajalardan oldin $42,8 \pm 1,7$ % va keyin $47,3 \pm 1,3$ % ga teng bo‘lib, ishonchli farq aniqlandi ($R < 0,05$). Chap qorincha miokardining vazni ikkala guruh bemorlarda ham muolajalardan so‘ng ishonchli kamaydi ($R < 0,05$).

Xulosa. Demak, olingan natijalardan xulosa qiladigan bo‘lsak tarkibida eplerenon va dapagliflozin + va etilmetilgidroksipiridin suksinat (meksidol) bo‘lgan kompleks davo bemorlarda fibroz jarayonlarini barqarorlashiga olib keldi. Bu ayniqsa SYuE II-III FS negizida qandli diabet mavjud bemorlarda yaqqol namoyon bo‘lgan ko‘rsatkichlar bilan tasdiqlanadi. Ushbu holat gemodinamik ko‘rsatkichlar bilan o‘z tasdig‘ini topdi.